Esquire

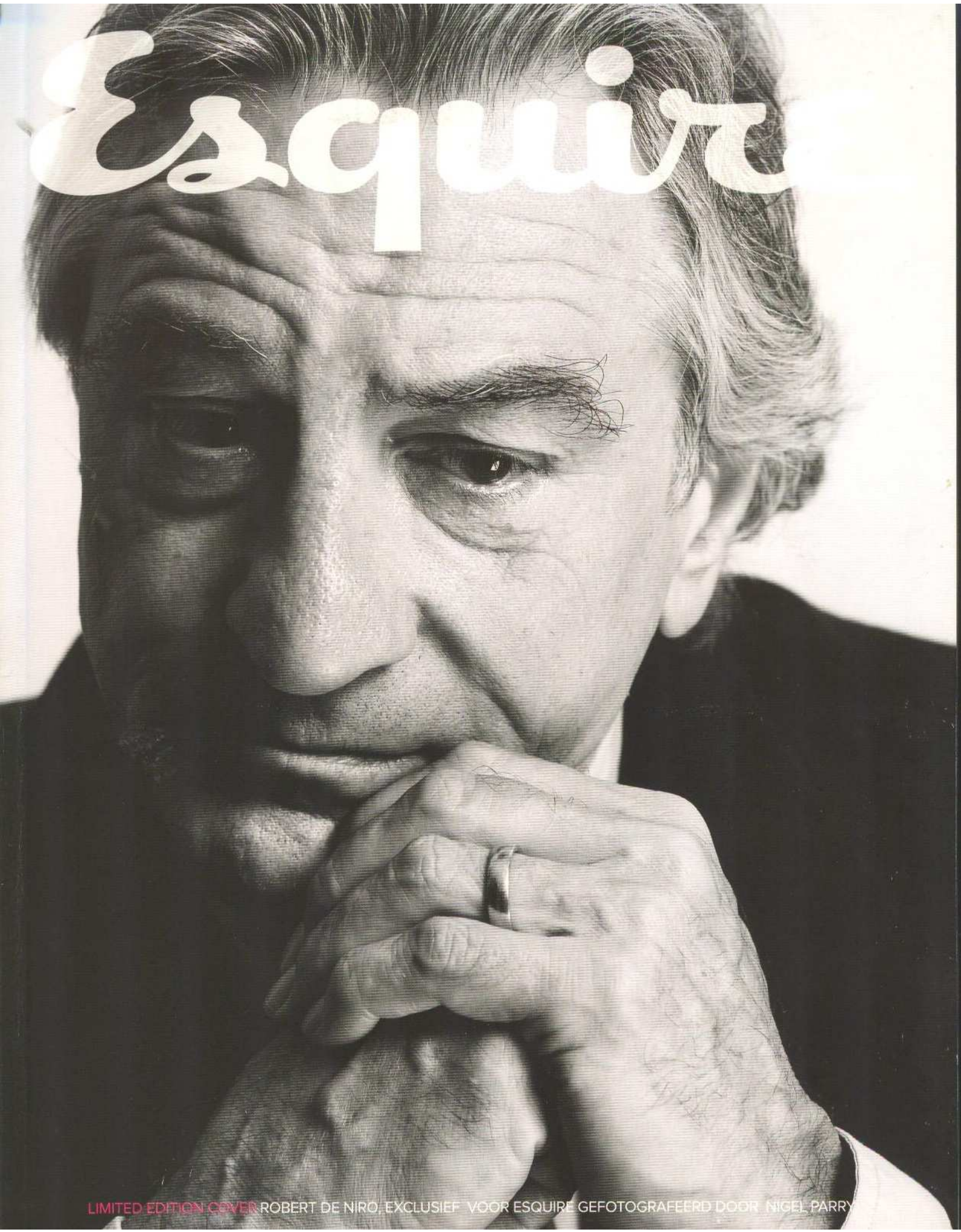

LIMITED EDITION COVER ROBERT DE NIRO, EXCLUSIEF VOOR ESQUIRE GEFOTOGRAFEERD DOOR NIGEL PARRY

Pop up

EN ZO STOND *ESQUIRE* INEENS OOG IN OOG MET EEN LEGENDARISCHE POP-ART-KUNSTENAAR.

door Arno Kantelberg

Thomas Beller, Head of Design van Strellson Sportswear, kocht jaren geleden twee doeken van de Amerikaan Mel Ramos. Dus toen bij het Zwitserse merk het idee ontstond om samen met een kunstenaar een collectie te ontwerpen, lag de naam van Mel Ramos hem al voor op de tong. Kledingmerken werken wel vaker samen met kunstenaars; het is een redelijk voor de hand liggende manier om je collectie een creatieve injectie te geven. En pr-matig functioneert zo'n samenwerking ook als een zekere kunstzinnige legitimatie. Maar Mel Ramos is niet zomaar een kunstenaar. Hij is een van de laatste nog levende pop-artschilders van het eerste uur.

Esquire spreekt Ramos in In Villa Stuck, de prachtige, eind negentiende eeuw gebouwde villa van Franz von Stuck aan de Prinz Regentenstrasse in München. De inmiddels vijfenzeventigjarige schilder leidt ons door enkele zalen waar werk van hem niet alleen hangt, maar ook staat – zijn sculpturen van vrouwen in combinatie met uit de

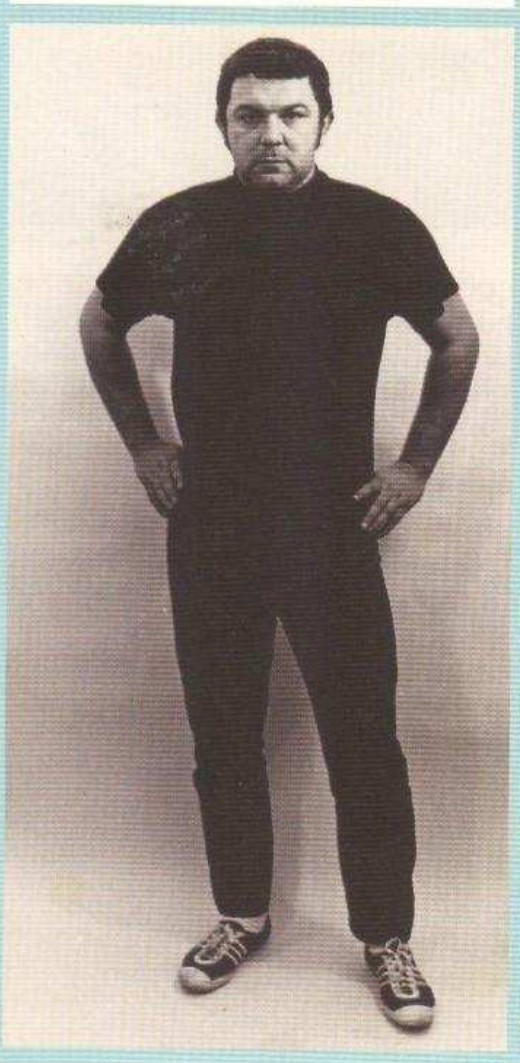

kluiten gegroeide gebruiksvoorwerpen (sigarettenpakjes, ketchupflessen, bananen...) behoren tot zijn bekendste werk. Mevrouw Ramos, zijn muze en een van zijn eerste naaktmodellen ('Mijn moeder zei: "Doe het nou maar, anders neemt–ie namelijk gewoon een ander"'), loopt ook een ommetje mee. Door ziekte is ze haar korte termijngeheugen verloren, dus ze wil een feitje nog wel eens dubbel oplepelen, maar van vroeger weet ze alles nog picobello te reproduceren. Dat komt goed uit, want *Esquire* is weliswaar uitgenodigd door Strellson om de nieuwe Mel Ramos Collection for Strellson te bekijken, maar we laten ons deze buitenkans niet ontnemen. We horen graag over de begindagen van de pop-art uit de mond van een van de grondleggers en zijn muze. 'Iedereen op *art school* schilderde abstract expressionisme,' vertelt Ramos, onderwijl op een joekel van een sigaar sabbelend, 'maar ik dacht: er zijn anderen die dat beter kunnen, dus ik ga figuratief schilderen. Maar er waren anderen die dat eigenlijk ook weer beter konden, totdat ik de figuur die ik schilderde ineens een Batmankostuum aantrok. Dat was in 1959. Ik raakte geïnteresseerd in *comic books* vanwege de seksuele implicaties, vrouwen in *skimpy outfits* en zo. Veel meer zat er niet achter. Ik word gezien als pionier van pop-art, maar ik was vooral op het juiste moment op de juiste plek. Ik maakte schilderijen voor mezelf. Ik had niet gedacht dat iemand anders het mooi zou vinden. In het allereerste begin vonden veel recensenten mijn werk maar vulgair.' In Villa Stuck is de evolutie van Ramos als schilder goed te zien, inclusief zijn eerste stappen op pop-art terrein met genoemde Batman-schilderingen. Toch nog een beetje onder invloed van dat abstract expressionisme zijn die Batmans nog met grove, dikke verfstrepen geschilderd. Daarna wordt het almaar netter, hoewel Ramos meer dan de andere pop-artkunstenaars de dikke verf altijd trouw bleef.
Ramos, gehuld in vertrouwd grote Amerikaanse spijkerbroek en bleke polo, vertelt over zijn vriend Roy Liechtenstein, over Wayne Thiebaud, zijn leermeester, en over Willem de Kooning, de Rotterdammer die met zijn abstract-expressionistische vrienden de beweging opriep als het ware.

Voor de Mel Ramos Collection for Strellson, die vanaf deze maand in de winkels hangt, schilderde Ramos twee doeken. Op die doeken twee vrouwen die een vrij treffende gelijkenis hebben met Scarlett Johansson en Megan Fox – typisch pop-art tenslotte, dat lenen uit het publieke domein. Die afbeeldingen heeft ontwerper Thomas Beller gebruikt om zijn collectie omheen te bouwen. Vooral veel T-shirts, want daar is die pop-artstijl van Ramo geknipt voor. Maar het is me überhaupt nogal een brede collectie, met ook nog jacks, broeken, en zelfs horloges, tassen, paraplu's, manchetknopen en riemen. Met veel referenties aan de kunstenaar zelf, zoals zijn geboortedatum als print, of zijn naam. Een enkele keer zelfs alleen zijn voornaam, in combinatie met die drie andere pop-art-voornamen: Andy, Roy en Tom.
Het is *unverfroren* een commerciële collectie. Zoals Marketing Manager Jens Höllein zegt: 'Wij zijn een bedrijf dat, het klinkt misschien profaan, geld moet verdienen. Dus bij alles wat we doen, bij wat we ontwerpen, bij de winkels die we openen, gaan we uit van de commerciële mogelijkheden.' Waarom ook niet. Pop-art vond tenslotte zijn bron in de massacultuur.
Ramos vertrekt, na de rondleiding, naar Horta de San Juan, het dorp ten zuiden van Barcelona waar Picasso naar verluidt zijn eerste kubistische schilderij vervaardigde. Ramos kwam er voor het eerst in 1972, en kocht er een huis. Picasso, Liechtenstein, De Kooning..., de kunstliefhebber in *Esquire* kreeg in München deze zonnige maandag behoorlijk waar voor zijn geld.

Pop-wat?

De naam 'pop-art' werd in 1958 voor het eerst gebruikt door kunstcriticus Lawrence Alloway toen hij in zijn essay *The Arts and the Mass media* een passende verzamelnaam zocht voor de geïndustrialiseerde populaire massacultuur in een tijd die werd gekenmerkt door vrijheid, seksuele revolutie en vrouwenemancipatie. Klinkt als een prima tijd, inderdaad.

Pop-art zette zich gedeeltelijk af tegen het Amerikaanse abstract expressionisme, waarvan het superserieuze en -conceptuele karakter een ideale voedingsbodem bleek voor een radicale tegenbeweging.
De meeste pop-art kunstwerken zijn dan ook hoofdzakelijk decoratief bedoeld en hebben - naast een algemene verheerlijking van de consumptiemaatschappij - nauwelijks een diepere boodschap. Als onderwerp dienen vaak doodnormale serieproducten, zoals soepblikken en Coca-Colaflesjes. Veel thema's zijn ontleend aan stripverhalen, reclame, televisie, en tijdschriften. Ook worden afbeeldingen gebruikt van iconen als Elvis en Marilyn Monroe.
Binnen de pop-art bestaan vele verschillende werkwijzen. Andy Warhol reproduceerde zijn werk in series door middel van zeefdruk, Roy Lichtenstein specialiseerde zich in het weergeven van zijn onderwerpen als plaatjes uit stripverhalen met handgeschilderde rasterpunten.